

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ทำการวิจัยครั้งนี้ คือ นักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2543 จำนวนทั้งสิ้น 3,900 คน และกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้การจับฉลาก(Lottery Method) เลือกคณะ ได้กลุ่มสาขาละ 2 คณะ คือ

1. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ คณะแพทยศาสตร์ คณะเภสัชศาสตร์
2. กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิศวกรรมศาสตร์ คณะเกษตรศาสตร์
3. กลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ได้แก่ คณะสังคมศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์

รวม 1,280 คน แล้วทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Proportional Stratified Random Sampling) โดยเทียบจากตารางขนาดกลุ่มตัวอย่าง (Selection Of Sample Size) ที่ระดับความเชื่อมั่น 99 % ของ Hendel ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนไม่น้อยกว่า 437 คน (กนกทิพย์ พัฒนาพิวพันธ์, 2541, หน้า 116-118.) ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการส่งแบบสอบถามไปตามคณะที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 460 ชุด และได้รับกลับคืน 455 ชุด คิดเป็นร้อยละ 98.91 ของแบบสอบถามทั้งหมด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง เป็นชนิดมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งสอบถามลักษณะทางสังคมและจิตวิทยา ด้านการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในสถาบัน มีทั้งหมด 4 ด้าน จำนวน 24 ข้อ แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จำนวน 12 ข้อ และทัศนคติต่อการเรียนจำนวน 12 ข้อ รวมทั้งหมด 48 ข้อ โดยการสร้างแบบสอบถามได้ปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง (Construct Validity) และทดสอบความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.85

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามลักษณะทางสังคมและจิตวิทยา ชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

ตอนที่ 3 เปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) ทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (One way ANOVA) เป็นรายคู่ด้วยวิธีของ Scheffe (Scheffe-test) จำแนกตามเพศ กลุ่มสาขาวิชา

ตอนที่ 4 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ และร้อยละ

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จากการศึกษาพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างชายมากกว่านักศึกษาหญิง คิดเป็นร้อยละ 54.50 และ 45.50 ตามลำดับ และนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 39.56 จะมีมากที่สุด รองลงมา คือ นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 32.53 และนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ คิดเป็นร้อยละ 27.91 และนักศึกษากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีคะแนนเฉลี่ยสะสม น้อยกว่า

2.50 คิดเป็นร้อยละ 41.98 คะแนนเฉลี่ยสะสม 2.50 – 2.99 คิดเป็นร้อยละ 32.75 และคะแนนเฉลี่ยสะสมมากกว่า 3.00 ขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 32.75

2. ลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จากการวิจัยพบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา นักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน และนักศึกษากับมหาวิทยาลัย มีการรับรู้อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา ระหว่างนักศึกษากับเพื่อน อยู่ในระดับมาก และนักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ อยู่ในระดับปานกลาง สำหรับทัศนคติต่อการเรียนของนักศึกษา อยู่ในระดับดี

3. เปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา

3.1 เปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างชายและนักศึกษากลุ่มตัวอย่างหญิง มีการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา นักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา พบว่ามีการรับรู้ ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านจะพบว่า การรับรู้ระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอนและนักศึกษากับอาจารย์เพื่อน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจากการพิจารณาค่าเฉลี่ย นักศึกษากลุ่มตัวอย่างหญิงมีการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา มากกว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างชาย ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และมีทัศนคติต่อการเรียน นักศึกษากลุ่มตัวอย่างชายและนักศึกษากลุ่มตัวอย่างหญิง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แสดงว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการรับรู้บรรยากาศความประชาธิปไตยไม่แตกต่างกัน

3.2 เปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทัศนคติต่อการเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแตกต่างจากนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพและนักศึกษากลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ส่วนแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทัศนคติต่อการเรียน นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีแตกต่างจากกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยนักศึกษากลุ่มสาขาวิชา

วิทยาศาสตร์สุขภาพ มีลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาที่มากกว่านักศึกษาในกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์

4. ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทัศนคติต่อการเรียนนั้น นักศึกษากลุ่มตัวอย่างต้องการให้มหาวิทยาลัย และอาจารย์ พร้อมทั้งบุคลากรในมหาวิทยาลัย ส่งเสริม สนับสนุนตลอดจนเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็น พร้อมทั้งยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา เสริมสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนให้มากยิ่งขึ้น นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทัศนคติต่อการเรียนนั้น นักศึกษาต้องการประสบความสำเร็จในชีวิตการเรียนและการทำงาน ความขยัน หมั่นเพียร ความพยายามเป็นสิ่งสำคัญในการจะได้ในการสิ่งที่ต้องการ

อภิปรายผล

จากการวิจัยลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พบว่า

1.1 การรับรู้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย

- การรับรู้ของนักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา จะอยู่ในระดับปานกลาง คือ การที่อาจารย์ที่ปรึกษาส่งเสริมให้นักศึกษาเลือกวิธีการเรียนและวิธีการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง และมีการร่วมกันวางแผน กำหนด กิจกรรมแต่ละภาคเรียนให้ประสานสัมพันธ์กับกิจกรรมอื่น ๆ การสนับสนุนให้นักศึกษารู้จักเป้าหมายในการเรียนด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับคู่มือของอาจารย์ที่ปรึกษา ของสำนักทะเบียนและประมวลผลมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2542) ได้กำหนดบทบาท คุณลักษณะและหน้าที่ของอาจารย์ที่ปรึกษาที่ดีไว้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาควรมีลักษณะใจกว้างและรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา ให้คำปรึกษาแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเลือกวิชาเรียน ให้คำแนะนำนักศึกษาเกี่ยวกับวิธีการเรียนการค้นคว้าและติดตามผลการเรียนของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ และลักษณะดังกล่าวได้สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี เศรษฐเสถียร (2529, หน้า 39 - 49) และกรมพลศึกษา (2533) พบว่า บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาที่นักศึกษาคาดหวัง คือ อาจารย์ควรเอาใจใส่ติดตามดูแลผลการเรียนของนักศึกษา และแนะนำให้คำปรึกษาทางด้านการเรียนให้มากขึ้น อาจารย์ควรยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีเหตุผลจากนักศึกษา และควรมีการปรึกษา

หารือร่วมกันระหว่างอาจารย์และนักศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาดังต่าง ๆ ให้ นอกจากนี้ อาจารย์ที่ปรึกษาควรเพิ่มเวลาและกำหนดเวลาที่แน่นอนให้นักศึกษาเข้าพบเพื่อขอคำปรึกษาอย่างน้อยสัปดาห์ 1 ครั้ง

- การรับรู้ของนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน พบว่า อยู่ในระดับมากนั้น อาจเป็นเพราะนักศึกษาซึ่งเรียนในมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ชั้นปีที่ 3 มักจะได้เรียนตามสาขาวิชา จึงทำให้มีความใกล้ชิดกับอาจารย์ผู้สอน ผู้วิจัยขอแยกประเด็นอภิปรายไว้ดังนี้ ในการเรียนโดยการทำงานเป็นกลุ่ม อาจารย์ผู้สอนชี้แจงให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทและหน้าที่ และการให้โอกาสแสดงความคิดเห็น แต่เมื่อเกิดกรณีนักศึกษามีความคิดเห็นไม่ตรงกัน อาจารย์และนักศึกษาจะรับฟังเหตุผลซึ่งกันและกันอย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ ซึ่งจากผลการวิจัยของ สีหนาท โชตยาสินาท (2539, หน้า 111) กล่าวไว้ว่า ความเป็นประชาธิปไตยในโรงเรียนเป็นพฤติกรรมพื้นฐานที่นักเรียนควรได้รับการปลูกฝังให้ถูกต้อง การที่ส่งเสริมและปลูกฝังให้นักเรียนรู้จักการอยู่ร่วมกันอย่างประชาธิปไตยนั้น ครูผู้สอนต้องให้ความสำคัญและให้โอกาสแก่นักเรียนเท่าเทียมกันทุกคน เพื่อให้นักเรียนเกิดความรู้ที่ต่อการปกครองระบบประชาธิปไตย ซึ่งสามารถทำได้โดยส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักปฏิบัติตนตามสิทธิหน้าที่และรู้จักเคารพสิทธิของผู้อื่น โดยเปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นและยอมรับความคิดเห็นนั้น ซึ่งแสดงให้เห็นว่าความคิดของเขามีคุณค่า มีประโยชน์ก่อให้เกิดบรรยากาศที่ทำให้นักเรียนเกิดความรู้สึกว่าตนเองมีคุณค่า ซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนกล้าคิดกล้าแสดงออก ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุเมธ เจตปิยะวัฒน์ (2539, หน้า 78) พบว่า เมื่อนักศึกษาทำงานเป็นกลุ่ม ครูได้ชี้ให้คำปรึกษาเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของนักศึกษาในการเข้ากลุ่ม นักศึกษามีโอกาสแสดงความคิดเห็นในชั้นเรียน และมีส่วนร่วมในการประเมินผลการสอนของอาจารย์และการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติและดำเนินการตามข้อตกลงของชั้นเรียนอาจารย์ ดังนั้น การสอนของครู นอกจากจะเป็นการแสดงความใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของนักศึกษาแล้วยังใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- การรับรู้ของนักศึกษากับเพื่อน พบว่า อยู่ในระดับมาก คือนักศึกษามีการรับรู้เรื่องการทำงานกลุ่ม จะยอมรับฟังความคิดเห็นและมีการใช้หลักเหตุผลเมื่อต้องการแสดงความคิดเห็น สมาชิกในกลุ่มต้องยอมรับบทบาทหน้าที่ของกันและกัน ดังที่ Feldman และ Newcomb (1973, อ้างใน พรชูลี อาชาวอรุณ ,2525 หน้า) กล่าวถึงความสำคัญของเพื่อน คือในบางสถานการณ์เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือเกื้อหนุนในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ในการเรียน และวิชาการได้ นอกจากนั้น เพื่อนสามารถให้กำลังใจในเรื่องทั่ว ๆ ไป ซึ่งไม่สามารถจะหาได้จากอาจารย์ ชั้นเรียน และหลักสูตรที่กำหนดเอาไว้ได้

- การรับรู้ของนักศึกษากับมหาวิทยาลัย ตามการรับรู้ของนักศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งนักศึกษาต้องการให้มหาวิทยาลัยเปิดโอกาสให้เลือกทำกิจกรรมตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจมากขึ้น และต้องการมีส่วนร่วมในการรวบรวมประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ ด้วยตนเอง และอยากให้มีกิจกรรมเสริมหลักสูตรหลากหลายมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา(2534, หน้า 86-88) พบว่า โรงเรียนควรให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเลือกตั้งระดับต่าง ๆ ของชุมชน และงานวิจัยดังกล่าวเป็นไปในทางเดียวกับของ สุเมท เจตปิยะวัฒน์ (2539, หน้า 79) พบว่า โรงเรียนควรจัดวิชาเลือกอย่างหลากหลาย เพื่อสนองต่อความสนใจ ความถนัดและความสามารถของนักเรียน ซึ่งการจัดกิจกรรมแก่นักศึกษาจะมีบทบาทในการช่วยพัฒนานักศึกษาให้มีโอกาสได้ใช้ความสามารถตามความถนัดและความสนใจ อีกทั้งช่วยให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และตอบสนองความต้องการทางจิตใจของนักศึกษามากยิ่งขึ้น

1.2 แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ จะอยู่ในระดับปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาถึงลักษณะของคนที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์มากนั้น ได้แก่ งานที่ทำงานสำเร็จได้ด้วยดี ถ้าใช้ความพยายาม การที่มีความรู้สึกว่ามีสิ่งใดมีค่าเท่ากับความสำเร็จในการทำงาน การมีใจจดจ่อกับงานที่ทำ และการตั้งความหวังไว้สูงเพื่อที่จะได้ใช้ความพยายามและความสามารถทำงานนั้นอย่างเต็มที่ ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ เมอร์เรย์ (อ้างใน พิธิษฐ มณีไชย, 2534, หน้า 87 และทรงพล ภูมิพัฒน์, 2538, หน้า 156-157) กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นความปรารถนาที่จะได้รับผลสำเร็จจากการกระทำกิจการต่าง ๆ ตลอดจนเกิดความต้องการที่จะทำงานอย่างอิสระโดยไม่ข้อยึดต่ออุปสรรค เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันสูงสุด ดังนั้น การส่งเสริมให้นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในระดับสูง จะช่วยให้นักศึกษา มีความอดทน อุตสาหะมานะพยายาม หาหนทางบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ และจะประสบความสำเร็จในการเรียนและการทำงานในที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยูวดี อินชัยเทพ (2540, หน้า 78) ศึกษาแรงจูงใจของนักเรียนนอกโรงเรียน 2 กลุ่ม ในด้านของการศึกษา พบว่า นักศึกษากลุ่มตัวอย่างมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาเพราะ มีความพึงพอใจในการเรียนรู้ คือ มีความสุขใจเมื่อรู้เพิ่มขึ้น มีความพึงพอใจในวิธีการเรียนรู้เพื่อให้ได้รับความรู้ ทักษะหรือประสบการณ์ คือเพื่อแสวงหาความรู้ใหม่ นำไปพัฒนาตนเองและครอบครัว แสวงหาประสบการณ์ในการเรียน ต้องการแลกเปลี่ยนความรู้กับเพื่อนและเพื่อความสำเร็จ

1.3 ทักษะที่ดีต่อการเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก ได้แก่ เมื่อต้องการคะแนนดี ๆ จะต้องขยันเรียนมาก ๆ และการขยันเรียนจะทำให้ประสบความสำเร็จในชีวิตและมีความก้าวหน้าในการทำงาน ซึ่งจะสอดคล้องกับงานวิจัยของ Wifford and Willoughby (Wifford and Willoughby ,1968 อ้างใน ทรงพล ภูมิพัฒน์,2538,หน้า 166) ได้ทำงานศึกษาเรื่อง ทักษะดีกับพฤติกรรมทางการเรียน พบว่า จำนวนการขาดเรียนและทัศนคติต่อมหาวิทยาลัยมีความสัมพันธ์กัน หมายความว่า นักศึกษาที่ขาดเรียนน้อยเท่าใด เนื่องมาจากทัศนคติที่เขามีต่อมหาวิทยาลัยมากน้อยเท่านั้น ส่วนเกรดที่เรียนและทัศนคติต่อวิชาที่เรียนมีความสัมพันธ์กัน หมายความว่า นักศึกษาที่สนใจเรียนวิชาใดก็จะได้เกรดดีในวิชานั้น และเกรดวิชาที่เรียนและทัศนคติทั่วไปมีความสัมพันธ์กัน หมายความว่า ถ้านักศึกษาคนใดมีทัศนคติทั่วไปดี เกรดที่ได้จากการเรียนวิชาต่าง ๆ ก็ย่อมจะดีด้วย จากผลการวิจัย ก็อาจกล่าวได้ว่า ทัศนคติมีส่วนสำคัญมากที่จะทำให้นักศึกษาประสบความสำเร็จได้มากน้อยเพียงใด

2. เปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามเพศและกลุ่มสาขาวิชา

2.1 เปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามเพศ นักศึกษากลุ่มตัวอย่างชายและนักศึกษากลุ่มตัวอย่างหญิงมีการรับรู้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตยระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ที่ปรึกษา มีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่าทั้งนักศึกษาชายและหญิง คาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำและให้ความช่วยเหลือนักศึกษาให้มากที่สุด เพื่อให้นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาได้ ซึ่งสำนักทะเบียนและประมวลผล มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2542) ได้กำหนดคู่มือเกี่ยวกับข้อปฏิบัติของอาจารย์ที่ปรึกษาข้อหนึ่งเขียนไว้ว่า อาจารย์ที่ปรึกษาต้องให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษาให้นักศึกษาสามารถเข้าใจตนเอง สภาพแวดล้อม และปัญหาที่เผชิญอยู่และสามารถใช้ความเข้าใจดังกล่าวมาแก้ปัญหาหรือตัดสินใจในเลือกเป้าหมายในการดำเนินชีวิตที่เหมาะสมกับตนเองและเพื่อการปรับตัวที่ดีในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับกรมพลศึกษา (2533) ได้ศึกษาบทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาตามความคาดหวังของนักศึกษาวิทยาลัยพลศึกษา ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง เห็นด้วยปานกลางในบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษา ด้านความคิดเห็นของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงเกี่ยวกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน ส่วนความคิดเห็นของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงเกี่ยวกับบทบาทที่คาดหวังของอาจารย์ที่ปรึกษาไม่แตกต่างกัน

นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงมีการรับรู้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตยระหว่างนักศึกษากับอาจารย์ผู้สอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งเพศหญิงจะมีการรับรู้มากกว่าเพศชาย ซึ่งจากงานวิจัยอัญชลี เศรษฐเสถียร (2529) กล่าวไว้ว่า บทบาทที่ปฏิบัติจริงของอาจารย์ตามความคิดเห็นของนักศึกษาชายและหญิงนักศึกษาคือแตกต่างกัน เพราะฉะนั้นนักศึกษาทั้งสองเพศมีธรรมชาติของความคิดเห็นแตกต่างกันและนักศึกษาส่วนใหญ่จะมองเห็นการปฏิบัติตามบทบาทของอาจารย์ที่ปฏิบัติจริงในการแนะนำให้คำปรึกษาแก่นักศึกษาแตกต่างกันไปซึ่งแสดงว่าเพศที่ต่างกันทำให้ความคิดเห็นของนักศึกษาแตกต่างกัน ส่วนการรับรู้ระหว่างนักศึกษากับเพื่อนพบว่า มีการรับรู้ระหว่างนักศึกษาหญิงกับนักศึกษาชายแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เห็นนี้อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาเพศหญิงจะมีลักษณะจิตใจอ่อนไหวง่าย คล้อยตามสมาชิกในกลุ่ม มากกว่าเพศชาย ซึ่งจะสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ Coleman, Blalk and Mouton (อ้างใน ทรงพล ภูมิพัฒน์ ,2538, หน้า 183) ได้ทำการทดลองพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างปัญหาที่ให้ออกกับการคล้อยตาม ในเพศชายจะมีค่าเท่ากับ .58 และในผู้หญิงจะมีค่าเท่ากับ .89 แสดงว่าเพศหญิงจะมีลักษณะการคล้อยตามสูงกว่าชาย นอกจากนี้ นักศึกษาทั้งเพศชายและหญิง มีธรรมชาติความคิดเห็นที่ต่างกัน ชีวิตความเป็นอยู่และการปฏิบัติตัวต่อบุคคล สิ่งแวดล้อมก็ต่างกัน การแก้ไขปัญหาหรือการทำงานร่วมกันในกลุ่มจึงไม่เหมือนกัน

การรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษาระหว่างนักศึกษากับมหาวิทยาลัยของนักศึกษาชายและนักศึกษาหญิง มีการรับรู้ไม่แตกต่างกัน ซึ่งผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตว่า อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชายและนักศึกษาหญิงต่างมีความคิดเห็นคล้ายคลึงกัน ซึ่งจากผลงานวิจัย พบว่า นักศึกษามีความต้องการให้มหาวิทยาลัยเปิดโอกาส สนับสนุน ส่งเสริมให้เลือกทำกิจกรรมตามความสนใจ ความสามารถและความถนัด นอกจากนี้ควรมีกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้หลากหลายเพื่อสนองความต้องการของนักศึกษาและมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัยให้มากยิ่งขึ้น ดังนั้นการจะเกิดบรรยากาศความเป็นประชาธิปไตยมากน้อยเพียงไร ต้องขึ้นอยู่กับมหาวิทยาลัยให้การส่งเสริม สนับสนุน และเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นอย่างแท้จริงหรือไม่ ส่วนการเรียนการสอนภายในชั้นเรียนนั้น ขึ้นอยู่กับอาจารย์ที่จะสร้างบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้ให้มากขึ้นด้วย แสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างระหว่างเพศไม่มีผลต่อการรับรู้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย ในด้านแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษา พบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาชายและหญิงต่างมีความปรารถนาความต้องการอยากประสบความสำเร็จในชีวิตทั้งด้านการเรียนและการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย

ของยุวดี อินชัยเทพ (2541, หน้า 81) กล่าวว่า เพศชายและหญิงมีแรงจูงใจในการเข้าศึกษาแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะว่า สังคมในปัจจุบันได้เปิดโอกาสให้ผู้ชายและผู้หญิงมีสิทธิเท่าเทียมกันในหลาย ๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการศึกษา ด้าน อาชีพ ด้านความรักและการยอมรับและด้านอำนาจเป็นต้น ดังนั้นความแตกต่างระหว่างเพศไม่มีผลทำให้นักศึกษามีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์แตกต่างกัน

สำหรับผลการวิจัยทัศนคติที่ดีต่อการเรียนของนักศึกษาที่มีเพศต่างกัน พบว่า นักศึกษาทั้งชายและหญิง ระดับทัศนคติที่ดีต่อการเรียนไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการขยันเรียน การมุ่งมั่นเกี่ยวกับการเรียนจะทำให้ศึกษามีอนาคตที่ดีในอนาคตและเป็นบุคคลที่มีคุณภาพ การขยันเรียนจึงเป็นสิ่งที่นักศึกษาจะต้องปฏิบัติเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตต่อไป ซึ่งจากผลการวิจัยของนภาพร เมษรักขานวิช (2515, หน้า 66-67) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างนิสัยในการเรียน ทัศนคติในการเรียนกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักศึกษาชายและหญิง มีนิสัยในการเรียนและทัศนคติในการเรียนไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะนักศึกษาส่วนใหญ่เห็นว่า การมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียน ย่อมก่อให้เกิดแรงจูงใจ กำลังใจอันที่จะมีความขยันเอาใจใส่มาพยายามเรียนให้เกิดประสิทธิภาพต่อไปในอนาคต แต่เมื่อพิจารณาบางเรื่องที่ว่าเพศชายและหญิงมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนแตกต่างกัน เรื่องการไม่ใช้ความพยายามเรียนมากเกินไป จะเป็นการเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์หรือ การไม่ขยันเรียนมาก ๆ จะทำให้เกิดผลเสียมากกว่าผลดี ทั้งสองเพศแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะนักศึกษาทั้งสองมีเทคนิควิธีการเรียนไม่เหมือนกัน ทำให้มีความคิดเห็นแตกต่าง ซึ่ง จินตนา ซึ่งจิตตวิสุทธิ (2529, หน้า 10) อธิบายว่า นิสัยในการเรียนหมายถึง ทักษะเทคนิคในการเรียนที่บุคคลได้รับการฝึกฝนเป็นประจำ โดยเฉพาะวิธีการทำงานและการใช้เวลาอย่างเหมาะสม

2.2 เปรียบเทียบลักษณะทางสังคมและจิตวิทยาของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จำแนกตามกลุ่มสาขาวิชา พบว่า นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาต่างกัน คือ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และกลุ่มสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มีการรับรู้ความบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งจากผลการวิจัยของอัญชุลี เศรษฐเสถียร (2529, หน้า 40) พบว่า บทบาทของอาจารย์ที่ปรึกษาของนักศึกษากลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คาดหวังให้ปฏิบัติมากที่สุด คือ การให้คำแนะนำในการลงทะเบียนเรียน น่าจะเป็นเพราะว่านักศึกษากลุ่มนี้ มีความตั้งใจเรียนและต้องการให้การลงทะเบียนเป็นไปอย่างถูกต้อง ส่วนวิทยาศาสตร์สุขภาพ กลุ่มสาขาวิชา

วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี คาดหวังให้อาจารย์ที่ปรึกษาปฏิบัติบทบาท ในการคัดเลือกนักเรียนที่มีผลการเรียนต่ำให้ปรับปรุงการเรียนให้ดีขึ้น อาจเป็นเพราะว่านักศึกษาทั้ง 2 กลุ่มมีความเป็นห่วงในเรื่องผลการเรียน และต้องการมีเกรดเฉลี่ยไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่มหาวิทยาลัยกำหนด จึงต้องการให้อาจารย์เอาใจใส่ดูแล คัดเลือกผู้ที่มีผลการเรียนต่ำให้ปรับปรุง แก้ไขการเรียนของตนเองให้ดีขึ้น แต่เมื่อพิจารณาระหว่างกลุ่มแล้ว นักศึกษากลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สุขภาพจะมีความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มสาขาวิชาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และจากงานวิจัยของมยุรี สิทธิเลิศอรุณ (2528) ได้ศึกษาเปรียบเทียบลักษณะนิสัยจำแนกตามสาขาวิชา : การศึกษาเฉพาะกรณีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พบว่า ลักษณะสภาพหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริง นักศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ สาขาวิชาสังคมศาสตร์ และสาขาวิชามนุษยศาสตร์ ในด้านความมีเหตุผล การใฝ่รู้ การนำความรู้ไปใช้ การใช้ภาษา กิริยามารยาท รสนิยม ศาสนา การเมือง และด้านสังคม ทั้ง 9 ด้าน มีลักษณะสภาพหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงด้านกิริยามารยาทสูงที่สุด ด้านศาสนาต่ำสุด สำหรับความคิดเห็นของนิสิตสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ และสาขาวิชาสังคมศาสตร์คือ ลักษณะด้านความมีเหตุผลมีความสำคัญต่อนิสิตมากที่สุด แต่นิสิตสาขาวิชามนุษยศาสตร์ เห็นว่า การใฝ่รู้ มีความสำคัญต่อนิสิตมากที่สุด และนิสิตทั้ง 4 สาขาวิชา มีความคิดเห็นตรงกันว่า ลักษณะที่มีความสำคัญต่อนิสิตน้อยที่สุด คือ ด้านรสนิยม

นอกจากนี้ นักศึกษาที่มีกลุ่มสาขาวิชาต่างกัน ก็จะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์และทัศนคติต่อการเรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เช่นเดียวกับการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย อาจเป็นเพราะว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักศึกษาต่างกลุ่มสาขา จะมีผลให้นักศึกษามีสิ่งกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ ความสนใจ หรือองค์ประกอบที่ผลักดันให้นักศึกษาต้องการความสำเร็จต่างกัน ดังเช่นงานวิจัยของดวงใจ ผัดวง (2541, หน้า 9) กล่าวไว้ว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์เป็นแรงผลักดันให้ผู้เรียนกระทำกิจกรรมเพื่อความสำเร็จ ความสนใจยังแสดงถึงความโน้มเอียงในการที่บุคคลจะเลือกหรือทำสิ่งใดที่ตนชอบและสนใจ ส่วนการทัศนคติต่อการเรียนนั้น วัลภา จันทรเพ็ญ ,2527, หน้า 15) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่นำมาปฏิบัติให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียน และปฏิบัติหรือฝึกฝนเป็นประจำ ซึ่งสามารถแสดงได้ 2 ลักษณะคือ มีนิสัยและทัศนคติที่ดีและที่ไม่ดี ซึ่งจะทำให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงหรือต่ำ นิสัยและทัศนคติทางการเรียนไม่ได้เกิดมาโดยกำเนิด แต่อาจเกิดจากการฝึกฝน การปฏิบัติซ้ำ ๆ เป็นประจำจึงสามารถปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้น เฉพาะอย่างยิ่งครู การที่ครูจะสร้างหรือปรับปรุงนิสัยและทัศนคติที่ดีให้แก่แก่นักเรียนนั้น

จำเป็นต้องคำนึงถึงวิธีเรียนและการทำงาน การจัดตารางเวลาเรียน วิธีการจัดสภาพสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะทำให้การเรียนมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ครูจะเป็นผู้ช่วยแก้ไขปรับปรุง นักเรียนก็สามารถที่จะปรับปรุงนิสัยและทัศนคติต่อการเรียนให้ดีขึ้นได้ Maddox (อ้างใน ดวงใจ ผัดวง, 2540, หน้า 10) เสนอแนะวิธีที่บุคคลจะแก้ไขปรับปรุง ทักษะ และนิสัยและทัศนคติต่อการเรียนให้ดีขึ้น คือ ต้องมีสภาพจิตที่ดี ปรับปรุงแนวทางและวิธีการทำงานโดยมีการวางแผน แบ่งเวลาเรียน และทำงานให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้อากรม์ รอดอินทร์ (บทคัดย่อ อ้างใน วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2536) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ด้านความรู้ ความคิด อารมณ์ สังคม ศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี ศาสนา และความมั่นใจในตนเอง ระหว่างนักศึกษสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ นักศึกษสาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ นักศึกษสาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เกี่ยวกับความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของลักษณะสภาพหรือพฤติกรรมที่ปฏิบัติจริงของนักศึกษาต่างสาขาวิชาในด้านต่าง ๆ 7 ด้าน พบว่า ด้านความคิด อารมณ์ และความมั่นใจในตนเองของนักศึกษาทั้ง 4 สาขาวิชา ไม่แตกต่างกัน แต่ด้านสังคมสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพแตกต่างกับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพและสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ส่วน ด้านศิลปวัฒนธรรม สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพแตกต่างกับสาขาวิชาวิทยาศาสตร์กายภาพ และด้านศาสนาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์ชีวภาพแตกต่างกับสาขาวิชาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ในส่วนของงานวิจัยของละอองทิพย์ เหมะ (บทคัดย่อ อ้างใน วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา, 2536) ได้ศึกษาและเปรียบเทียบลักษณะนักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ด้านการแสวงหาความรู้ ด้านความคิดวิเคราะห์สร้างสรรค์ ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบประเพณี ด้านศาสนาและด้านความมั่นใจในตนเองและรู้จักตนเอง ระหว่างนักศึกษสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพ นักศึกษสาขาวิทยาศาสตร์ชีวภาพ และนักศึกษสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่มีลักษณะด้านศาสนาและการแสวงหาความรู้้น้อยกว่าด้านอื่น โดยนักศึกษสาขาวิทยาศาสตร์กายภาพมีลักษณะทั้งสองด้านน้อยกว่าสาขาอื่น และนักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสำคัญด้านศาสนาและด้านศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณีน้อยกว่าด้านอื่น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 ผลการวิจัยเรื่องนี้ มีข้อมูลพื้นฐานที่เป็นประโยชน์สำหรับการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของนักศึกษา เช่น การจัดปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ การปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีบรรยากาศเอื้อต่อการเรียนรู้และการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ดังนั้นมหาวิทยาลัย จึงควรนำไปประกอบการพัฒนา จัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างประสิทธิภาพของนักศึกษาต่อไป

1.2 จากข้อคิดเห็นของนักศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุนและเปิดโอกาสให้นักศึกษา มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นของมหาวิทยาลัย การเสริมสร้างให้นักศึกษามีความเป้าหมายในการเรียนและการทำงานที่ดี กระตุ้นให้นักศึกษาเกิดการพัฒนา เปลี่ยนแปลงไปในทางที่พึงพอใจและเหมาะสมนั้น มหาวิทยาลัยควรสร้างการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย การสร้างแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และการส่งเสริมให้นักศึกษามีทัศนคติต่อการเรียนดียิ่งขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพของนักศึกษาในสถาบัน

1.4 จากผลการวิจัย ด้านการรับรู้บรรยากาศความเป็นประชาธิปไตย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ทัศนคติต่อการเรียน พบว่า นักศึกษาส่วนใหญ่ มีระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับ ปานกลาง ดังนั้นผู้วิจัยเห็นว่า ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ควรเพิ่มความสำคัญแก่จุดเด่นของมหาวิทยาลัยเพื่อพัฒนาคุณภาพของนักศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และควรส่งเสริมให้มหาวิทยาลัยมีกิจกรรมของในชุมชนให้มากยิ่งขึ้นและเป็นกิจกรรมที่สะท้อนภาพงานให้เป็นที่น่าวินิจฉัยในภูมิภาคแห่งแรกของประเทศ

1.5 จากผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความต้องการ มีส่วนร่วมในการกำหนด วางแผน และดำเนินการเกี่ยวกับกิจกรรมทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร ตามความสนใจ ความถนัดและความสามารถ ดังนั้น ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีการประชุมสัมมนา เพื่อจัดตั้งคณะทำงานพิจารณาในรายละเอียด เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนการสอนให้น่าสนใจมากยิ่งขึ้นและปรับปรุงบรรยากาศ สภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยที่เอื้อต่อการศึกษาล่าเรียน

1.6 จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่า การรับรู้บรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตย แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติต่อการเรียนนั้นสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของนักศึกษามากยิ่งขึ้น ดังนั้น จึงควรพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา โดยมุ่งเน้นไปที่ตัวแปรหลายๆ ด้านประกอบกัน เช่น ความสนใจ ความสามารถ ความถนัดของนักศึกษาด้วย ไม่ควรเน้นแต่เพียงด้านใดด้านหนึ่งโดยเฉพาะเท่านั้น ทั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการปูพื้นฐานเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษาในระดับสูงต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

จากผลการวิจัย พบว่า การสร้างบรรยากาศของความเป็นประชาธิปไตยในสถานศึกษา การร่วมกิจกรรมกลุ่มเพื่อส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้ดีขึ้น การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการของนักศึกษาจะทำให้นักศึกษามีคุณภาพและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ดังนั้น ควรมีการทำวิจัยเชิงทดลอง โดยนำนักศึกษามาฝึกเพื่อพัฒนาให้มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติต่อการเรียนให้สูงขึ้น แล้วเปรียบเทียบกับนักศึกษาที่ไม่ได้นำมารับการฝึก โดยวัดที่แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ และทัศนคติต่อการเรียน เพื่อดูว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในภายหลังแตกต่างกันหรือไม่ เมื่อเปรียบเทียบกับนักศึกษาที่ไม่ได้รับการฝึก ผลของการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อการนำมาประกอบคุณภาพและประสิทธิภาพของนักศึกษาได้มากขึ้น